

HØYRE, KRISTELIG FOLKEPARTI OG VENSTRES FORSLAG
TIL

HANDLINGSPLAN 2020-2023
OG
BUDSJETT 2020
FOR FREDRIKSTAD KOMMUNE

(Endringer til kommunedirektørens forslag)

Forslag til vedtak:

1. Med hjemmel i kommunelovens § 14-3, paragraf 14-4 og § 14-5 vedtas Fredrikstad kommunes handlingsplan for perioden 2020 - 2023 og budsjett for 2020 med netto utgiftsrammer fordelt på de enkelte tjenesteområdene slik det fremkommer i oversikten for driftsbudsjettet på side 11 i dette dokumentet.
2. Investeringsbudsjettet for 2020 med finansiering vedtas slik det framkommer i rådmannens forslag.
3. Merinntekter ved salg av bolig- og næringseiendommer i kommunal regi utover kostnadene til å opparbeide nye arealer avsettes til ubundet investeringsfond.
4. Rådmannen gis fullmakt til å selge boliger som ikke anses egnet for den kommunale boligporteføljen. Netto salgsinntekt disponeres til å finansiere nye boliger.
5. Rådmannen gis fullmakt til å disponere inntekter fra forsikringsoppgjør og inntekter fra salg av utrangerte biler, maskiner og utstyr til å finansiere investeringer for anskaffelse av biler, maskiner og utstyr til samme formål.
6. Kommunale avgifter, egenbetaling og gebyrer fastsettes i samsvar med dokumentet «Egenbetalinger, gebyrer og betalingsbetingelser 2020».
7. Det godkjennes låneopptak på 865,7 millioner kroner for finansiering av investeringer i 2020. Rebudsjettering av investeringer fra 2019 vedtas i egen sak.
8. Investeringsstilskudd til Fredrikstad kirkelige fellesråd overføres netto (fratrasket merverdikompensasjon).
9. Det godkjennes låneopptak i Husbanken til videre utlån (startlån) med inntil 180,0 millioner kroner for 2020. Rebudsjettering fra 2018 vedtas i egen sak.
10. Trekkrettigheter i bank på 80,0 millioner kroner kan benyttes for å overholde økonomiske forpliktelser i løpet av året.
11. Det godkjennes en ramme for leasingavtaler for utskifting av biler og andre mindre behov på inntil 10,0 millioner kroner for 2020.
12. Det godkjennes en garantiramme på tilsammen 15,0 millioner kroner til dekning av depositum og husleiegarantier ved NAV.
13. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta mindre justeringer i budsjetterte kalkulatoriske renter og avdrag og budsjetterte finansposter der avvik i framdriften av prosjektet fører til forsinket låneopptak.
14. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta endringer i de økonomiske rammene mellom tjenesteområdene som følge av flytting av oppgaver og årsverk, samt å tilpasse disse endringene i hovedoversikter for drifts- og investeringsbudsjettet i henhold til de formelle forskriftene.
15. For selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, slam og feier skal eventuelle underskudd framføres til neste års selvkostberegning og dekkes over kommende års gebyrer.

16. Låneporteføljen til Fredrikstad kommune som framkommer i vedlegg 3 vedtas og legges til grunn for refinansieringer i 2019.
17. Kommunedirektøren gis fullmakt til å legge frem de obligatoriske budsjettskemaene (vedlegg 4) for behandling med vedtak i første bystyre i 2020.
18. For eiendomsskatt gjelder:
- 18.1 Det innkreves eiendomsskatt for 2020. I henhold til Lov om eidegdomsskatt av 6. juni 1975, samt endringer i samme lov gjort av Stortinget den 1. januar 2018 og takstene holdes uendret fra 2019.
- 18.2 Med de unntak som nevnt under i vedtakets pkt. 18.3, skal skatteøre i Fredrikstad kommune være 7,0 % kfr. eiendomsskattelovens § 11.
- 18.3 Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 12 litra a skal skatteøre for bustaddelen i eidegdomar med sjølvstendig bustaddelar og fritidseiendommer være 5 %. Det gis et bunnfradrag på 70 000 kroner per selvstendig boenhet i boliger, samt et bunnfradrag på 70 000 kroner per fritidseiendom. I henhold til §8 A-2 vil skattegrunnlaget for bustader og fritidsbustader vert sett til verdet multiplisert med 0,7.
- 18.4 Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt: - litra a, Eidegdomar åt stiftingar og institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten. - Litra b, Bygning som har historisk verde, som er fredet gjennom fredningsvedtak jfr Lov om kulturminner.
- 18.5 Eiendommer med hjemmel i eiendomsskattelovens § 5 skal fritas for eiendomsskatt.
- 18.6 Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 5, litra h, skal eiendommer som blir drevet som gårdsbruk og skogsbruk svare eiendomsskatt for våningshuset og kårboligen med garasje og uthus og passende tomt. Eiendomsskatten svares etter samme satser som for boligeiendommer.

INNLEDNING

Under valgkampen 2019 påtok Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre seg en felles forpliktelse til å arbeide for å gi Fredrikstad kommune en ny politisk kurs. Som en oppfølging av dette legger de tre partiene med dette frem et felles forslag til budsjett for 2020 og handlingsplan for 2020 - 2023.

Fredrikstad kommune befinner seg i en god situasjon. Byen er attraktiv som bosted, og vi har stor innflytting. Vi har et kreativt og energisk næringsliv, som blant annet kan ha mulighet til å ta en ledende rolle i utviklingen av sirkulær økonomi i Norge. Det foreligger også ambisiøse planer om utbygging av vei og jernbane i vårt område som ytterligere vil styrke Fredrikstad.

Også kommunens inntekter utvikler seg på en svært optimistisk måte. Kommunedirektørens budsjettforelegg viser en forventet vekst i inntekter fra 4,57 milliarder kroner i 2018 til 4,81 milliarder kroner i 2019. Dette er en vekst på 244 millioner kroner.

En slik formidabel inntektsvekst bør gi kommunen stor handlefrihet, og grunnlag for å danne en kommune som med gode tjenester og muligheter for kommunen skal være innbyggernes kommune.

Våre partier vil skape en mer åpen, lyttende og samhandlende kommune. Dette fordi vi mener at fornyelse og initiativ primært skjer nedenfra med rot i den gode viljen hos det skapende og engasjerte menneske, i hjem der man trofast elsker hverandre, i frivillige organisasjoner og lokale fellesskap og et rikt kulturliv, inkludert aktivitetene i våre kirker og et samfunnsfokuset menighetsliv.

1. HOVEDLINJENE I BUDSJETTET

Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti ønsker å gjøre **det viktigste først.**

Partiene erkjenner at det er mange områder hvor det er flott og viktig at kommunen deltar, men vi ønsker å fokusere på skole, helse og klima som våre prioriterte saker.

Våre tre partier ønsker å fokusere på innbyggernes behov, og legge til rette for at privat initiativ og engasjement skal komme fellesskapet til gode. Vi vil sette fokus på økt samarbeid på tvers av kommunegrensene, og i enda større grad legge til rette for at privat initiativ kan supplere det offentlige. Kommunen skal ha ansvaret for at tjenestene som leveres skal være

gode samt sikre like muligheter for alle. Våre partier er imidlertid mindre opptatt av hvem som leverer tjenestene så lenge det sikrer bærekraft, kvalitet og økt valgfrihet for våre innbyggere.

2. KLIMA- OG MILJØARBEID

Verden står overfor store klima- og miljøutfordringer. Gjennom FNs globale bærekraftsmål og Parisavtalen har Norge forpliktet seg til kraftige kutt i klimagassutslipp, og regjeringen og Stortinget har fulgt opp med en egen klimalov, og svært ambisiøse klimamål for de neste tiårene. De tre partiene støtter dette, og mener vi i Fredrikstad må ta vår del av ansvaret i klimakampen. Fredrikstad kommunes vedtatte klimaplan er et godt styringsdokument for arbeidet i egen kommune. Vi ser også positivt på at Fredrikstad kommune nå innfører et klimabudsjett som styringsverktøy, og ønsker å være med å videreutvikle dette. Det er viktig at målene i klimaplanen følges opp politisk, og med konkrete tiltak som virker.

Fredrikstad har mange muligheter i omleggingen til et grønnere og mer klimavennlig samfunn, ikke minst innenfor innovativt næringsliv og utvikling. Satsningen på sirkulærøkonomi på Øra er én viktig brikke i dette. De tre partiene ønsker å støtte aktivt opp om næringer som vil satse og vokse i Fredrikstad, ikke minst innenfor sirkulær og grønn økonomi.

De tre partiene mener det er svært viktig å styrke vernet av dyrket og dyrkbar jord i kommunen. Det er viktig for å bevare gode vilkår for landbruksnæringene, både i dag og i fremtiden. Vi ønsker å styrke det biologisk mangfold og legge til rette for vern og god tilgjengelighet til kommunens mange grønt- og naturområder. Vi har et forvalteransvar for våre etterkommere.

Vi mener Fredrikstad kommune må være en aktiv part i å kutte utslipp fra egen drift og egne anlegg. Samtidig mener vi kommunen skal aktivt legge til rette for at innbyggerne i Fredrikstad lett kan velge klima- og miljøvennlige alternativer i hverdagen. Det må derfor legges opp til tiltak bredt, som at det blir bedre tilrettelagt for å sykle, til avfallshåndtering og store grep som fortetting og byutvikling. Vi støtter planene i bypakken for store og viktige utbedringer av samferdselssystemene og kollektivsystemet i Nedre Glomma, og vil arbeide konstruktivt for å få gjennomført tiltak.

ET FREMTIDSRETTET BUDSJETT

Dessverre har Fredrikstad kommune gjennom mange år ført en økonomisk politikk som gir kommunen begrenset økonomisk handlingsrom. De siste årene har vi sett stadig mer alarmerende tegn på økonomisk ubalanse i våre to viktigste sektorer, utdanning- og oppvekst og helse- og velferd.

Der blir den daglige driften i økende grad forstyrret av kortsiktige tiltak for innsparing. Det mest ekstreme utslaget av dette ser vi når rådmannen nå planlegger å kutte et sekstitalls årsverk i lærerstaben ved skolestart neste år, for så å re-ansette halvparten igjen året etter. Dette er et lite tillitsvekkende tegn, og kan tyde på manglende kontroll av drift.

Skal vi sikre kommunens økonomiske fundament på lang sikt er arbeidsplassutvikling og næringsutvikling sentralt. Alt for mange i byen vår står utenfor arbeidslivet, og vi har en jobbskaping som dessverre ikke står i forhold til befolkningsøkningen. Det skal derfor legges til rette for arbeidsplasser ved å avskaffe eiendomsskatt på næringseiendommer, gjøre næringsarealer tilgjengelige og økte tempoet i kommunens saksbehandling.

Vi må ta tak i utfordringene tidlig. Derfor er tidlig innsats, fra barnehage, skole og i kulturlivet grunnleggende for å bygge et Fredrikstad for fremtiden. Sosiale utfordringer, altfor mange som faller utenfor fellesskapssamfunnet, psykisk sykdom, frafall i videregående skole, lavt utdanningsnivå og altfor mange utenfor arbeidslivet, kan best endres ved tidlig innsats i menneskers liv. Barn og unge skal møtes med omsorg, kvalitet og kompetanse. Vi synes det er trist at mange av kommunens innbyggere har daglig opphold i offentlige bygg som er helt nedslitte og sover på dobbeltrom. Dette skjer etter mange år med manglende vedlikehold.

Byens innbyggere skal ha et godt liv og god helse i alle livets faser. Både som kommune og som enkeltmennesker har vi ansvar for mennesker som ikke klarer seg selv. Vi har ansvar for å legge til rette for at innbyggerne opplever god livskvalitet og forebygge ensomhet. Kommunen skal samarbeide med de frivillige aktørene om mellommenneskelige utfordringer i nærmiljøet.

Eldre bør få bo i eget hjem så lenge de vil og kan og bør fritt få velge mellom offentlige og private tilbydere. Fritt brukervalg er viktig. Kommunen må styrke sitt heldøgns omsorgstilbud både innenfor og utenfor institusjon, samt gjennomføre en utvidet satsing på fleksible boformer. Vi mener kommunen bør ta en mer aktiv rolle i å stimulere til mer variert boligutvikling i Fredrikstad, ikke minst innenfor helse- og omsorgsfeltet. Men også boliger for unge og personer med funksjonsnedsettelse er det behov for bedre tilrettelegging og planlegging når byen skal videreutvikles.

En plan for omstilling

Fredrikstad kommune har hatt en sterk inntektsvekst gjennom mange år. Likevel har de kommunale budsjettene vært preget av lite handlingsrom, kortsiktige kostnadskutt, små marginer og sterkt økende gjeldsvekst.

Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker en annen økonomisk kurs. En gammel regel for god økonomistyring er å sette tæring etter næring. Fredrikstad kommune må skape seg selv et større økonomisk handlingsrom ved å redusere veksten i kostnader. En større andel av inntektene må budsjetteres som overskudd, til oppbygging av fond og til nedbygging av gjeld. Kommunen må også gjøre seg mindre avhengig av å velte sine økonomiske problemer over på innbyggerne i form av en stadig økende eiendomsskatt.

Vi ser med tilfredshet at kommunedirektøren har engasjert en ekstern økonomisk rådgiver til arbeidet med en langsiktig plan for en mer kostnadseffektiv drift. Vi vet at når Fredrikstad sammenligner seg med andre kommuner så har vi mye å lære. Kommunedirektøren setter selv et mål om å få til "mer for mindre" i kommunens egen tjenesteproduksjon, og ved kommunens kjøp fra eksterne leverandører. Dette er også i tråd med Regjeringens forventninger til kommunene.

Omstilling dreier seg også om prioritering. Det kan ikke være slik at all kommunal aktivitet er like viktig. For å kunne yte gode tjenester til innbyggerne våre i alle livssituasjoner må vi:

- Prioritere det viktigste først
- Gjøre så mye som mulig av det nyttige

Fra budsjett 2019 til budsjett 2020 øker kommunens forventede inntekter med formidable 244 millioner kroner. Likevel står vi tilsynelatende overfor noe som ligner på en økonomisk krisesituasjon med akutte nedskjæringer i noe av det mest verdifulle en kommune besitter, nemlig lærerstaben.

Når kommunen står overfor dype økonomiske problemer til tross for en inntektsvekst på nesten en kvart milliard kroner så forteller det om et dramatisk behov for tiltak slik at vi kan få mer tjenester av høy kvalitet til innbyggerne fra hver offentlig krone vi bruker.

Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslår en plan basert på følgende hovedgrep:

- ✓ Det settes et overordnet mål om å redusere kostnadene med én prosent per år de tre siste årene i handlingsplanperioden – utover det rådmannen allerede har lagt opp til.
- ✓ Alle områder av kommunens virksomhet må gjennomgås for å få mer ut av hver krone vi har til disposisjon. En økt andel av kommunens ressurser må flyttes til det som er kommunens kjernevirksomhet:
 - Oppvekst for barn og unge
 - Omsorg og livskvalitet
- ✓ Det søkes tettere samarbeid med Sarpsborg kommune og andre kommuner, med tanke på å redusere kostnader og øke kvalitet. Det er særlig nærliggende å se på samarbeid om administrative funksjoner. Men også innenfor sentrale tjenesteområder kan det være aktuelt med samarbeid, for eksempel tekniske tjenester, krevende barnevernstjenester og spesialiserte velferdstjenester.
- ✓ Innkjøp er særlig et felt som åpenbart egner seg for samarbeid. Gevinster i innkjøpsfunksjon er i stor grad en funksjon av skala. Sarpsborg kommune og andre bykommuner rundt Oslofjorden er naturlige samarbeidspartnere for Fredrikstad kommune.
- ✓ Tiltak må primært ha fokus på langsiktig effekt. Kortsiktige kutt løser ikke kommunens problem. Dette krever tydelig styring og langsiktig planlegging.

- ✓ Våre partier aksepterer ikke planene om kutt av 60 lærerårsverk ved oppstarten av skoleåret høsten 2020. Budsjettrammen til oppvekstsektoren styrkes derfor med 17 millioner kroner i 2020 for å finansiere dette.
- ✓ Private og frivillige virksomheter er i dag viktige supplementer til kommunens egen organisasjon. Vi må på en fordomsfri måte se etter muligheter for å få "mer for mindre" ved å øke samarbeidet med private og frivillige virksomheter.

Merknad fra Kristelig Folkeparti og Venstre: Kristelig Folkeparti og Venstre har vært motstander av planene for Arena Fredrikstad siden disse første gang kom til behandling for flere år siden. Vi mener at prosjektet er utenfor lovpålagte kommunale oppgaver er økonomisk uforsvarlig og innebærer en gal prioritering av knappe kommunale ressurser. Dette setter kommunens finansielle stabilitet under sterkt press. Det vil også gå ut over kommunens muligheter til å investere i viktige prosjekter innenfor oppvekst og helse, og evne til å finansiere sine hovedoppgaver innenfor disse hovedseksjonene. Kristelig Folkeparti og Venstre beklager at det nye bystyret har et klart flertall for bygging av Arena Fredrikstad i denne handlingsperioden.

Strategi for en mer effektiv drift

Som politikere skal vi styre kommunen gjennom mål og rammer, og oppfølging av disse. Det er kommunedirektøren som på nødvendig måte må utrede og legge frem forslag om de praktiske tiltakene som skal skape den langsiktige økonomiske balansen i kommunens drift. Det blir fort meningsløst og lite treffende dersom politikerne i detalj skal komme med kuttforslag på områder uten førstehånds kunnskap over konsekvenser og effekt.

Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre forutsetter sterkt fokus på å innhente ekstern bistand for mer effektiv drift. Det pågående arbeidet og samarbeidet for å utvikle slik bistand er i tråd med våre ønsker. Det bør også innledes samarbeid med Sarpsborg for å se om det er mulig å hente ut gevinster av samarbeid og drift i større skala.

Eksisterende kommunal virksomhet kan være et interessant grunnlag for å skape nye arbeidsplasser i Fredrikstad. Det er stor uutnyttet kapasitet i det nye kommunale vaskeriet. Vi kan invitere andre kommuner eller andre vaskeriaktører til å kjøpe seg inn i anlegget. Økt kapasitetsutnyttelse kan både redusere kommunens kostnader og samtidig skape flere lokale arbeidsplasser.

Kommunens IT-virksomhet er et annet eksempel. Det er nærliggende å tro at for eksempel Fredrikstad og Sarpsborg kommuner har veldig mye av det samme behovet innenfor både drift og utvikling av IT. IT som en interkommunal virksomhet kunne gitt både lavere kostnader og bedre tjenester. Vi kunne da også blitt en attraktiv tjenesteleverandør for andre kommuner, og kanskje også en mulig partner for private IT-selskaper.

Eksempelvis tror også samarbeidspartiene det kan være lønnsomt å se sykehjem og omsorgsbolig-perspektivet i sammenheng med samarbeid over kommunegrensene. Pasienter og brukere med mer spesialiserte problemstillinger burde eksempelvis kunne få dekket sine behov gjennom et interkommunalt sykehjem, eller andre egnede omsorgsformer med Sarpsborg kommune.

Alt dette er eksempler på forskjellige metoder for å bedre kvalitet og redusere pris på kommunale tjenester. Noe av dette representerer også en mulighet for utvikling av nye bedrifter og en vekst i arbeidsplasser i Fredrikstad. Løsningene kan anvendes innenfor mange områder av kommunens virksomhet, og vil være en helt nødvendig del av en vellykket omstilling til de utfordringer kommunen og Fredrikstad-samfunnet står overfor i årene fremover.

Næringsliv og lokal arbeidsplassutvikling

Noe av det viktigste for at kommunen skal kunne møte fremtidens utfordringer er vekst i arbeidsplasser. Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti vil legge forholdene bedre til rette for næringslivet gjennom økt kapasitet i saksbehandlingen, skjerme eksisterende næringsarealer og etablere flere, samt redusere eiendomsskatt for næring.

Infrastruktur er av hovedutfordringene for næringslivet, og de tre partiene ønsker at kommunen øker bruken av profesjonelle rådgivere for å få gjennomslag hos sentrale myndigheter. Dette i alt fra lokalisering av offentlige arbeidsplasser til økt prioritering på infrastruktur i Fredrikstad.

Kommunens må benytte sin rolle som planmyndighet og tilrettelegger for å styrke forholdene for næringslivet. Vi ønsker at kommunen spille en aktiv rolle som tilrettelegger for nye bedrifter og næringsliv som ønsker å etablere seg og bygge seg opp i Fredrikstad. Eksempelvis er satsningen på sirkulær økonomi svært spennende, og et fokusområde innenfor fremtidsrettede næringer som kommunen bør ha et aktivt og foroverlent forhold til.

3. ØKONOMISTYRING – DRIFTSBUDSJETT

Driftsrammer og overordnede prioriteringer

Samarbeidspartiene mener det helt klart er grunnlag for effektiviseringsgevinster og driftsforbedringer i Fredrikstad kommune. Vi mener det vil være uriktig å detaljert peke på hvert enkelt innsparingsforslag, idet det må være opp til kommunedirektøren og administrasjonen å finne de beste løsningene. Ovenfor har vi kun pekt på en del områder hvor vi mener det er store muligheter for å finne effektiviseringspotensial.

I budsjettets inntektsside øker vi skatteanslaget med 25,3 MKR i forhold til kommunedirektørens forslag.

Samarbeidspartiene ønsker å prioritere redusert eiendomsskatt på næring gjennom hele perioden. Eiendomsskatt på næring reduseres fra dagens nivå på 70 millioner kroner per år til å være fjernet ved utgangen av planperioden (2023). Eiendomsskatt på boliger og hytter reduseres i forhold til kommunedirektørens forslag, og beholdes uendret på 2019-nivå gjennom hele fireårsperioden. Når det gjelder kommunedirektørens foreslåtte eiendomskattetaksering så mener samarbeidspartiene at denne er unødvendig. Det foreslås at dagens takster ligger fast.

Intensivering av kommunes arbeid med driftsforbedringer, omstilling og effektivisering budsjetteres med et resultat på én prosents kostnadsreduksjon per år. Dette beløper seg til følgelig til 48 millioner årlig, med effekt fra 2021.

Gevinstene brukes til fondsavsetninger for å bedre kommunens handlingsrom, men også for å styrke viktige prioriteringer. Våre partier vil blant annet ønske å sette av midler til:

- ☐ Klima- og miljøfond
- ☐ Utbyggingsfond for differensierte botilbud tilpasset helse- og omsorg
- ☐ Fond for investeringer i skole- og oppvekst

Endringer av driftsrammer og omprioriteringer

Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er som nevnt opptatt av kommunedirektørens klare ansvar for økonomistyring og ledelse. Økonomiske forbedringstiltak skal ikke dikteres fra politisk hold, men må forankres gjennom god ledelse, og gjennom arbeidslivets regler for samarbeid mellom ledelse, tillitsvalgte og ansatte. Vi forstår at omstilling tar tid, og for 2020 baserer vi oss derfor i all hovedsak på kommunedirektørens eget budsjettforslag. De eneste endringene i rammene for de forskjellige seksjonene er som følger:

Seksjon for utdanning og oppvekst får en økt ramme på 17 MKR.

Seksjon for kultur, miljø og byutvikling får en økning på 3 MKR.

Rammen til Kirkelig fellesråd økes med 1,3 MKR til ekstra vedlikehold av kirkegårdene

Innenfor de enkelte seksjonene har våre partier forslag til nye tiltak på enkelte områder. I den grad dette går ut over den foreslåtte styrkingen i rammen, må dette finansieres gjennom andre kostnadstiltak i seksjonen.

Budsjettet ser da slik ut:

Driftsrammer

(nettorammer i mill kr) Fra 2020 i 2020 kroner	Regnskap 2018	Vedtatt bud 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
<i>Inntekter</i>						
Skatt	-2 095,4	-2 090,4	-2 273,9	-2 273,9	-2 273,9	-2 273,9
Rammetilskudd	-2 095,7	-2 218,7	-2 295,7	-2 295,7	-2 295,7	-2 295,7
Realvekst frie inntekter	0,0			-31,8	-63,8	-96,1
Eiendomsskatt	-261,2	-265,0	-270,0	-252,5	-235,5	-217,5
Sum frie inntekter	-4 452,3	-4 574,1	-4 839,6	-4 853,9	-4 868,9	-4 883,2
<i>Bundne utgifter</i>						
Renteutgifter- lån vedtatt t.o.m. bud 2019	113,8	122,2	147,1	153,1	156,2	158,3
Renteinntekter	-15,3	-47,5	-51,0	-52,8	-55,0	-56,4
Avdrag - lån vedtatt t.o.m bud 2019	227,2	244,9	278,1	284,9	285,2	283,9
Kapitalutg. nye investeringer fra 2020		3,3	0,0	27,2	71,5	99,6
Kapitalutg. nye selvfinansierende inv.2020		2,4	0,0	22,7	41,4	58,2
Renter/avdrag - dekkes gj. bruker/stat ol.	-127,9	-144,1	-136,9	-158,0	-162,9	-169,7
Kompensasjonstilskudd - stat	-12,5	-15,1	-13,3	-12,2	-10,8	-9,7
Overføring fra FREVAR KF	-8,0	-14,0	-9,0	-9,0	-9,0	-9,0
Utbytte	-2,4	-17,0	-21,0	-28,0	-30,0	-30,0
Sum netto kapitalkostnader	174,9	135,1	194,0	228,0	286,5	325,2
Diverse fellesutgifter	4,1	64,8	90,4	105,7	83,0	63,9
Effektiviseringsbehov	0,0	0,0	0,0	-48,0	-96,0	-144,0
Til kirketjenester	42,6	43,6	46,2	46,2	46,2	46,2
Andre trossamfunn	7,6	6,2	6,1	6,1	6,4	6,4
Sum	54,3	114,6	142,8	110,1	39,6	-27,5
Til disp. drift og investeringer	-4 223,1	-4 324,3	-4 502,8	-4 515,8	-4 542,8	-4 585,5
NETTO UTGIFTSRAMMER:						
Økonomi og organisasjonsutvikling	196,6	168,2	165,7	165,9	163,0	165,9
Innovasjon og styring		37,3	51,7	50,9	50,9	50,9
Kultur, miljø og byutvikling	171,3	159,0	174,8	175,8	175,8	181,0
Teknisk drift	413,9	399,5	408,8	407,3	403,1	402,1
Utdanning og oppvekst	1 620,5	1 662,2	1 750,7	1 739,4	1 739,2	1 737,6
Helse og velferd	1 813,5	1 887,6	1 934,5	1 945,6	1 916,6	1 913,0
Sum	4 215,7	4 313,8	4 486,2	4 485,0	4 448,6	4 450,5
Korr. interne finans.tran.						
Internt driftsresultat	-7,4	-10,4	-16,6	-30,9	-94,2	-135,0
- Bruk/overføring - disposisjonsfond (netto)		19,4	18,1	32,4	95,7	135,0
- Bruk av fond til omstilling		-5,0				
- Bruk av fond - Helse og velferd		-20,0				
- Disposisjonsfond Smart Fredrikstad fra 20 - 22		-2,5	-1,5	-1,5	-1,5	
- Egenkapital til investeringsbudsjett		20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Disp. netto internt driftsres.	-7,4	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Negative tall uttrykker i denne sammenheng inntekter/overskudd

Endringer fordelt på seksjonene

Seksjon for økonomi og administrasjonsstyring og seksjon for innovasjon og styring

De to seksjonene vil spille en helt sentral rolle i utvikling og ledelse av forbedringsarbeidet, og i støtte til god ledelse på alle nivåer i kommuneorganisasjonen. Dette er helt essensielt for det omstillings- og forbedringsarbeidet hele kommuneorganisasjonen må gå gjennom i årene fremover.

De tre partiene gjør ingen endringer i rammene til disse to seksjonene i forhold til kommunedirektørens forslag.

Seksjon for teknisk drift

De tre partiene ønsker høy kvalitet i de tekniske tjenestene. Vi vil ha et tydelig fokus på arbeid med klima- og miljøtiltak, byutvikling og vedlikehold av kommunes bygninger og eiendommer, gater og veier.

Innenfor den vedtatte rammen ønsker de tre partiene å prioritere følgende:

1. Øke takten på sykkelsatsningen og anlegge sammenhengende sykkelfelt i sentrum (1 million)
2. Forsøk med selvkjørende busser (0,5 millioner)
3. Utrede effekt av endret trafikkmønster i Storgata og tverrgatene mellom Storgata og Nygaardsgata (shared space)
4. Utrede kommunalt eiendomsselskap for eksisterende bygg og utarbeide oversikt over leiligheter, bygninger og festetomter som kan selges
5. Utrede kommunalt eid fergeselskap. Dette blant annet for å se om andre kommuner og fylkeskommunen kan komme med som eier og driver.
6. Utrede kostnad og antall for å utvide antall søppelkasser på populære turområder i byen
7. Utrede muligheten for gratis levering av hageavfall

Seksjon for kultur, miljø og byutvikling

Partiene mener et rikt og levende kulturliv er svært viktig for Fredrikstad og innbyggernes livskvalitet. Vi ønsker å legge til rette for både bredde og smalere kulturuttrykk. Det er viktig for oss å styrke det frivillige kulturlivet. Vi anerkjenner kirkens viktige rolle i kulturlivet.

Seksjonens arbeid med klima- og miljø skal ha svært høy prioritet. Vi ønsker at klimabudsjettet videreutvikles som et godt og formålstjenlig styringsverktøy for kommunen.

Vi ser positivt på rådmannens styrking av planavdelingen for å kunne betjene de mange kommende byutviklingsprosjektene.

Innenfor en budsjettamme som utvides med tre millioner kroner for 2020 ønsker de tre partiene å prioritere følgende:

1. Øke støtten til Fredrikstad Museum (0,5 millioner)
2. Øke tilskuddsrammen til kunst- og kulturliv (arrangementsstøtte til frivillig kulturliv) (1 million kroner)
3. Øke Kultirminneforndet (restaurering av historiske bygninger og kulturminner) (0,5 millioner)
4. Utrede søndagsåpne bibliotek
5. Utrede hvordan kommunes klima- og miljøfond kan tilrettelegges for private søkere
6. Utrede et «Byforskjønnelsesprosjekt Holmen»
7. Ordningen med fritidskort for barn og unge prioriteres
8. Utrede bruken av kommunale skolebygg til bruk for Kulturskolen

Seksjon for utdanning og oppvekst

Samarbeidspartiene ønsker å prioritere en styrking av utdanning- og oppvekstfeltet i Fredrikstad. Tidlig innsats, kvalitet i utdanningen, fokus på barn og unges oppvekstvilkår og helse er sentrale områder for oss.

Samarbeidspartiene kan ikke akseptere kutt i antall lærerstillinger slik rådmannen har forslått. Vi styrker derfor seksjonen med 17 millioner kroner for å finansiere dette.

Altfor mange barn og unge i Fredrikstad tilbringer arbeidsdagene sine i dag i for dårlige lokaler, med dårlig innelima og arbeidsforhold. Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil derfor i den kommende perioden prioritere de fysiske arbeidsforholdene for barn og unge.

Rammestyrking og omprioritering innenfor rammen:

1. Reversere kutt i lærerstillinger 17 millioner
2. Ressurser til etter og videreutdanning for lærere styrkes med 1 million kroner
3. Kompetansemidlene til barnehagene styrkes med 1 million
4. Skolehelsetjenesten styrkes med 1 million, inkluderer også videregående skoler.
5. Årsverk til fordeling til skoler med elever med særskilte utfordringer styrkes med 1 millioner
6. Pedagogisk fagteam - Barnehage (Jonas) styrkes med 0,5 millioner
7. Ungdomsteamet styrkes med 1 million
8. Rådgivningstjenesten styrkes med 0,5 millioner
9. Spesialundervisning styrkes med 1 million
10. Åpen barnehage i sentrum opprettholdes og finansieres med 2 millioner

11. Drift/vedlikehold av IKT-utstyr skole styrkes med 5 millioner

Verbalforslag

1. Kartlegge sykefravær i private og offentlige barnehager
2. Kommunen fremskynder skolestrukturutredning, og vurderer dette samlet sett for hele kommunen.
3. Bemanningsnormer innenfor barnehage og skole skal opprettholdes og ivaretas.
4. Utrede tiltak for å rekruttere helsesykepleiere til skolehelsetjenesten
5. Det tilrettelegges for at hjemmebesøk gjøres obligatorisk, der barn har fravær fra skole eller barnehage, slik at hjelpetjenesten kan sikre barns levekår
6. Etablering av et tilbud med sommerskole utredes.
7. Innføring av fleksibel åpningstid (kveldstid) i utvalgte barnehager vurderes
8. Økt spesialpedagogisk kompetanse skal inn som et av skolens satsningsområder
9. Det tilrettelegges for økt privat barnehagedrift ved behov for nye barnehageplasser
10. SFO skal i større grad tilrettelegges for leksehjelp.

Seksjon for helse- og velferd

Tjenester innenfor helse og velferd er kommunens største og viktigste område, og har høy prioritet fra de tre partiene.

Omprioriteringer innenfor rammen:

1. Det omprioriteres innenfor rammen prosjektmidler med 4 millioner årlig for å etablere mulighetsstudier for nye og fleksible boformer for eldre.
2. Det bevilges 250.000 kroner i støtte til Fontenehuset Rygge

Verbalforslag

1. Kommunen etablerer mulighetsstudie med nye og fleksible boformer for eldre i Fredrikstad. «Holmen-modellen» II (eller III). Det kjøpes inn ekstern kompetanse som etablerer dette sammen med kommunen, og det settes av prosjektmidler innenfor rammene til helse- og velferd.
2. Det utredes om hensiktsmessigheten og lovligheten av å etablere et fond som utbyggere kan søke på, for å sette opp leiligheter tilrettelagt for personer med spesielle behov.
3. Fredrikstad kommune initierer et samarbeid med Sarpsborg kommune med sikte på å etablere felles administrative helsefunksjoner i begge kommuner. Dette etableres også med sikte på å om en kan opprette felles kommunalt eiet sykehjem og/eller andre boformer i en kommunal foretaksmodell.
4. Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er opptatt av fleksible og gode bo- og omsorgstilbud for våre eldre. Vi er bekymret over knapphet på sykehjems plasser. Muligens kan noe av dette kompenseres med andre boformer, men dette må belyses grundig. Det etableres en prosjektgruppe som skal utrede ulike boformer for eldre.
5. Det gjøres en gjennomgang av innholdet på kortidssentrene ved Borge og Værste. Vi ser behov for en styrking av legetjenesten og andre spesialtjenester ved kortidssentrene. Generelt er det viktig å styrke kompetanse og ressurser innenfor lege- og sykepleiertjenesten.
6. Vi vil sammen med VTA-bedriftene og ideelle organisasjoner se nærmere på hvordan kommunen kan skreddersy fremtidens tilbud for flere grupper.
7. Vi vil tilby rusavhengige hjelp gjennom private og ideelle organisasjoner, og vi vil styrke ettervernet i nært samarbeid med andre
8. Dagtilbud for hjemmeboende med demensdiagnose styrkes
9. Holmen II – bygges som et selvfinansierende prosjekt. Det søkes samarbeid med høyskolen for å se på samlokalisering/samarbeid med studenter
10. Effektivisere og prioritere tjenestene for å opprettholde lave egenbetalinger for helse- og velferdstjenester for våre innbyggere
11. Trygghetsalarmene utvikles digitalt, slik at flere kan få tilgang til alarm

5. Investeringsbudsjett

Kommentarer til kommunedirektørens forslag

Partiene foreslår ikke endringer i kommunedirektørens totale ramme for investeringsbudsjettet. Under punktet "usikre anslag" har kommunedirektøren avsatt brutto 36 MKR til investeringer i kino og 68, 2MKR til ridesenter. Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre støtter ikke disse investeringene.